

ZKUŠENOSTI S DOPADY SANKCÍ PŘI VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK V RUSKU

V PRAZE 18.10.2022

GALINA KOČENDOVÁ (EGAP)
LUKÁŠ LHOTÁK (EGAP, TMA)

PŘEDMLUVA

Cílem této prezentace není uvést přesný výčet sankcí, ale spíše ukázat jejich dopady na konkrétní případy, které buď vedly ke vzniku defaultu a nebo ovlivnily výsledky vymáhání.

ÚVOD

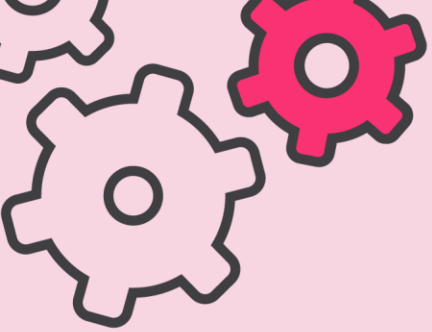
- Většina pojištěných obchodních případů v Rusku a v Bělorusku je zatím řádně splácena a expozice EGAP, která na počátku konfliktu činila téměř 500 mil. EUR se již podařilo snížit o 25 %.
- U splátek nad 10 mil. RUB měsíčně se po počáteční nejistotě dlužníkům podařilo většinou získat výjimku od ruských úřadů a pokračovat ve splácení a v důsledku silného rublu i v předstihu, toto platí pouze u splácených případů.
- Většina splátek pod 10 mil. RUB měsíčně je řádně splácena.
- Přes výše uvedené evidujeme vznik několika defaultů v důsledku sankcí a řešíme problémy zejména u vymáhaných pohledávek.

SANKCE EU, KTERÉ OVLIVŇUJÍ VZNIK DEFAULTU A VYMÁHÁNÍ:

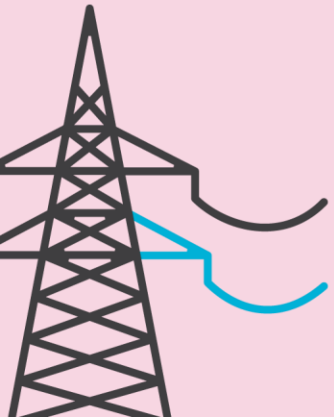
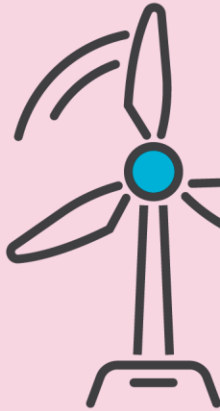
- Omezení vývozu a dovozu konkrétních výrobků, komponent a technologií;
- Zákaz obchodování se subjekty na sankčním seznamu;
- Zákaz používání systému SWIFT pro vybrané ruské a běloruské banky;
- Zákaz zadávání veřejných zakázek zejména po 10.10.2022.

OMEZENÍ NA STRANĚ RUSKA:

- Limitace všech valutových operací zejména s “nepřátelskými” zeměmi na částku maximálně 10 mil. RUB/měs., cca 160 tis. EUR;
- Povinnost dlužníka hradit své závazky na účet typu „C“ (čti „S“);
- Moratorium na podání dlužnického insolvenčního návrhu (toto vypršelo 1.10.2022);
- Byl podán návrh zákon řešící tzv. „Vněšneje upravlenie“ u podniků, které původní majitel opustil, pokud v něm měl zahraniční subjekt minimálně 25% podíl, což mělo fakticky umožnit vyvlastnění takového podniku.

CASE STUDIES

PRODEJ POHLEDÁVKY ZA RUSKÝM POSTUPNÍKEM

Popis:

- Pohledávky ve výši ca 10 mil EUR – původní dlužník farmaceutický závod;
- Na dlužníka iniciován konkurz, který se protahoval z důvodu agresivní obrany dlužníka;
- Po 2 letech se podařilo najít zájemce o pohledávku, který se zavázal ve splátkách uhradit 80 % původního dluhu;

Vývoj:

- Před postoupením uhrazena polovina kupní ceny. Poslední splátka splatná v červnu 2022 byla zajištěna bankovní garancí od ruské banky;
- Postupník nám na dotaz, jestli uhradí svůj závazek v eurech, sdělil, ať si zavoláme bankovní záruku;
- Banka nám na jaře 2022 sdělila, že je připravena hradit závazek ze záruky, ale pouze v rubelech na účet typu „C“;

PRODEJ POHLEDÁVKY ZA RUS. POSTUPNÍKEM - pokračování

- Po vyjednávání s postupníkem, kdy jsme hledali způsob jak se vyhnout platbě v rublech na účet „C“, jsme se domluvili, že nabídneme pohledávku za postupníkem k prodeji a oni najdou zájemce o tuto pohledávku, který bude schopen provést úhradu v eurech na náš účet v ČR;
- Pohledávku jsme si nechali ohodnotit znaleckým ústavem, kde v případě platby v rublech na účet „C“ byla její hodnota stanovena na NULU a v případě úhrady ze zahraničí v eurech na účet EGAP byla hodnota stanovena na 20 %;
- Prodejem pohledávky se bankovní záruka stala pro nabyvatele pohledávky bezcennou;
- Ve výsledku jsme obdrželi jednu nabídku a po negociaci byla pohledávka prodána za téměř 25 % její původní výše;
- **Výsledný výnos z vymáhání byl cca 60 % výše původního dluhu.**

VÝNOS Z KONKURZU ZA RUSKÝM ÚPADCEM

Popis:

- Původním dlužníkem byla cihelna v RF s dluhem ve výši téměř 30 mil. EUR;
- Dlužník nesplácel své závazky a tudíž jsme iniciovali konkurz na jeho majetek;
- Ve výsledku se v dubnu 2022 po 7 letech podařilo zpeněžit cihelnu spolu se zařízením s výnosem více než 600 mil. RUB cca 10 mil. EUR;

Vývoj:

- Prostředky jsou na účtu konkurzního správce a řešíme možnosti úhrady;
- Naší snahou je opět zamezit úhradě na účet typu „C“;
- Možností je postoupení pohledávky, ale toto je spojené s významným skontem.

POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ Z PRODEJE POHLEDÁVKY V RF

Popis:

- Původním dlužníkem byla těžební společnost;
- Dlužník nesplácel své závazky a tudíž jsme iniciovali konkurz na jeho majetek a po letech jsme získali zanedbatelný výnos;
- Podali jsme žalobu na 4 osoby z titulu subs. odpovědnosti a získali jsme rozsudek ve výši 2 mld. RUB, což následně vedlo k prodeji pohledávky s výnosem cca 100 tis. EUR;
- Postupník, však nebyl schopen realizovat úhradu do ciziny;

Vývoj:

- Prostředky z výnosu plánujeme použít na úhradu nákladů na právní služby i v ostatních případech.

RESTRUKTURALIZACE REALITNÍHO PROJEKTU V RF

Popis:

- Dlužník financoval realitní projekt v RF v objemu téměř 23 mil. USD;
- Dlužník nebyl schopen hradit splátky dle úvěrové smlouvy;
- V roce 2018 byla uzavřena restrukturalizační dohoda na zbývajícím částku 14 mil. USD;

Vývoj:

- Dlužník pravidelně hradí měsíční splátky do 10 mil. RUB cca 160 tis. USD;

RESTRUKTURALIZACE DLUHU ZA TĚŽEBNÍ SPOLEČNOSTÍ V RF

Popis:

- Dlužník financoval projekt rozšíření těžby ropy v RF v objemu téměř 20 mil. EUR;
- Dlužník nebyl schopen hradit splátky dle úvěrové smlouvy;
- Zatím uhradil více než 25 % dluhu;

Vývoj:

- Na počátku války dlužník hradil bez problémů splátky do 10 mil. RUB cca 165 tis. EUR v důsledku vysokých cen suroviny;
- V současné chvíli z důsledku sankcí je schopen prodávat ropu pouze za podmínek 30 % skonta a tudíž s nulovou marží a zřejmě nebude schopen plnit další závazky.

DLUŽNÍK UHRADIL SPLÁTKU ÚVĚRU NA ÚČET TYPU „C“

- Úvěr ve výši 30 mil. EUR poskytnut ruské bance na dodávky zařízení pro několik elektráren;
- Úvěr částečně splacen, zbývá uhradit cca 8 mil. EUR;
- Pro účely dalšího splácení úvěru dlužník otevřel účet typu „C“ a uhradil tam jednu splátku;
- Jako alternativu pro další plnění navrhuje dlužník úhrady v rubelech;
- Jelikož je dlužník pod sankcemi řešíme s FAU;
- Paralelně prověřujeme možnost uvolnění prostředků z účtu typu „C“.

OHROŽENÍ INVESTICE DO VÝROBNÍHO ZÁVODU V RF

Popis:

- Výše investice v objemu cca 15 mil. EUR;
- Český dlužník si v RF postavil závod na výrobu a kompletaci strojírenského zařízení;
- Závod vznikl s dotací od RF;

Vývoj:

- Z důvodu sankcí nebylo možné dodávat další komponenty pro montáž strojů, po vyčerpání skladových zásob musela být výroba zastavena;
- Nemohla být také dokončena jedna výrobní hala.

BĚLORUSKÝ DLUŽNÍK NA SEZNAMU SANKCIONOVANÝCH OSOB

Popis:

- Dlužníkem je běloruská petrochemická společnost, která financovala modernizaci zařízení na zpracování ropy ve výši cca 12 mil. EUR;
- Dlužník pravidelně splácel dluh a v červnu 2022 měl uhradit poslední splátku cca 1,5 mil. EUR;

Vývoj:

- Dlužník byl zařazen na seznam sankcionovaných osob, viz (ES) číslo 765/2006;
- Dlužník se obával, že poslední splátka bude „zmražena“ v rakouské bance a zaslal pouze 100 EUR;
- Česká banka získala výjimku od FAU povolující přijetí platby, ale nadále čeká na rozhodnutí rakouského úřadu.

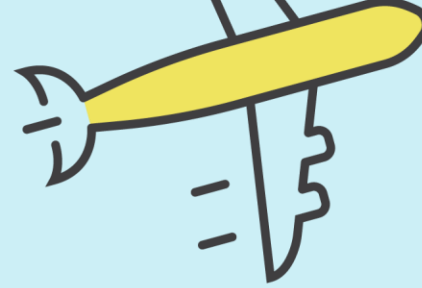
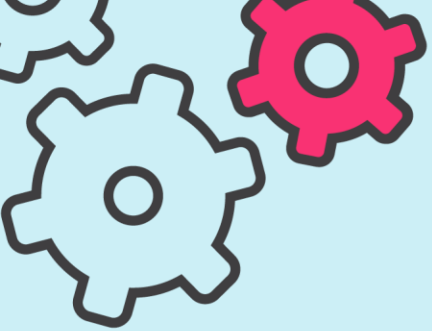
NEMOŽNOST DODÁVEK ZBOŽÍ ZE SANKČNÍHO SEZNAMU DO BĚLORUSKA

Popis:

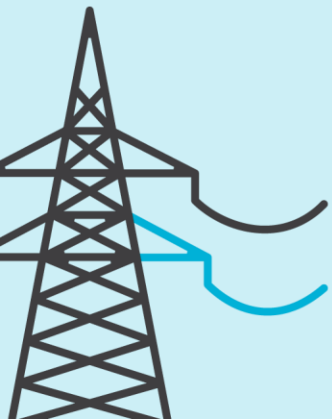
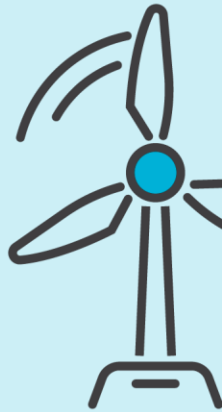
- Dlužníkem je běloruská společnost, která odebírala součástky v automotive na základě rámcové smlouvy;
- Objem úvěru činil cca 3 mil. EUR;
- Hrozící dluh je téměř 2 mil. EUR;

Vývoj:

- Dodávané zboží bylo zařazeno na sankční seznam, viz (ES) číslo 765/2006 a FAU zamítla žádost vývozce o výjimku a tak dodávky musely být ukončeny;
- Dlužník zároveň nezískal eura na splácení dluhu, což je sekundární efekt sankcí;
- Budeme zřejmě řešit restrukturalizací dluhu.

SHRNUTÍ ZKUŠENOSTÍ

PLATEBNÍ STYK

- Rozhodně jako zásadní problém vidíme výrazné omezení možnosti převodů prostředků z RF;
- Většina evropských bank odešla z RF a možnosti úhrad dluhů jsou velmi omezené;
- Platba na účet typu „C“ (čti S) je fakticky nedobytná i když z pohledu ruského práva se jedná o splnění závazků;
- Postupování pohledávek a platby prostřednictvím třetích zemí je spojeno s výrazným skontem, přesto se většinou jedná o jedinou možnost, jak získat aspoň nějaký výnos.
- Při realizaci plateb z RF někdy dochází k zadržení finančních prostředků u korespondenčních bank za účelem dalšího prověření, následně však zatím byly vždy uvolněny.
- V některých případech pojištěné banky z důvodu nejistoty ohledně uplatňovaných sankcí žádají souhlas FAU s přijetím finančních prostředků.

SPOLUPRÁCE S PARTNERY

- Bez spolupracujících partnerů a advokátů nelze řešit žádný případ na teritoriu RF a BY;
- Téměř všechny významné mezinárodní advokátní a jiné kanceláře odešly z RF;
- Možnosti osobních kontaktů jsou omezeny;
- Dojednání podmínek spolupráce a uzavírání smluv je komplikované, včetně např. omezených kurýrních služeb;
- EGAP, který spadá pod režim ZZVZ, si musel vyjednat s FAU výjimku ohledně zadávání právních služeb, neboť by si po 10.10.2022 nemohl již smluvně zajistit žádné takové služby v RF;
- Úhrady služeb s sebou nesou transakční náklady a neexistence oficiálního směnného kurzu vůči rublu je další komplikací.

VEDENÍ KONKURZŮ A SPRÁVA MAJETKU

- S blížící se hrozbou války bylo naším cílem se zbavit většiny aktiv, které jsme drželi v rámci konkurzů a to buď prodejem majetku v zástavě anebo prodejem pohledávek. Tím jsme snížili rizika v situaci, kdy nemůžete aktivně dohlížet na jejich správu, jednat se zájemci a kontrolovat náklady;
- Moratorium na podání dlužnického insolvenčního návrhu omezovalo výkon věřitelských práv a dalo prostor dlužníkům k vyvádění aktiv;
- Znárodňování podniků se naštěstí nekonalo v širokém měřítku a většina zahraničních vlastníků svá aktiva většinou prodala a nebo prodává.

DĚKUJEME ZA POZORNOST.